

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ПРОМОВИ

Качанова С., студ. ПР-42

Існують різні типи промов за своєю внутрішньою структурою та зовнішньою формою, тобто за своїм знаковим оформленням: промови, які читаються за конспектом; промови, які готують заздалегідь, але не вчать напам'ять; промови, які готують заздалегідь і вчать напам'ять; імпровізовані промови (експромти).

Виступаючи в суді з промовою, прокурор і адвокат підбивають підсумки не тільки судового розгляду справи, а й усієї своєї попередньої праці, аналізують докази, висловлюють свою позицію у справі, міркування з питань, на які суду необхідно дати відповідь під час складання вироку, рішення, постанови, ухвали.

Судова аудиторія — певна кількість людей у залі судового засідання, які беруть участь при розгляді справи або цікавляться нею. Умовно її можна розділити на чотири групи: 1) професійні учасники процесу; 2) представники громадськості; 3) учасники процесу, зацікавлені у вирішенні справи; 4) публіка, яка прийшла з різних мотивів і спонукань.

Для досягнення своєї мети, варто: 1) добре знати аудиторію, її мотиви, інтереси, переконання; 2) враховувати вік, емоційний стан, рівень уваги, готовність вступити в контакт, зацікавленість слухачів, спонукати слухати себе. Якщо судовий ритор бачить, що його не слухають або слухають не уважно, він може: 1) замовкнути, що притягне увагу до нього; 2) підвищити або понизити голос; 3) змінити темп промови; 4) підкреслити значущість тієї чи іншої фрази, промовляючи її повільно, голосно, виразно, підкреслюючи окремі слова, подовжуючи навіть окремі голосні; 5) ставити запитання, які пов'язані зі змістом промови; 6) несподівано переривати думки; 7) використати у промові засоби мовної виразності (приказки, гумор, яскраві образи, слова знаменитих людей, прислів'я та поговірки).

Збір матеріалів починається в процесі вивчення кримінальної справи. Ті записи, які можуть бути використані в промові, необхідно підкреслити або якимось позначити. Тоді їх легше буде відшукати як під час судового розгляду, так і в перервах між засіданнями.

Записи допоможуть знати і розуміти справу. Вони підкажуть, на що потрібно звернути особливу увагу, які запитання слід задавати

учасникам процесу під час судового слідства. Найінтенсивніше збираються матеріали під час судового слідства. Усе належить перевіряти, в усьому пересвідчитися самому:

1) кожен обставину, кожен факт, які аналізуються, слід перевіряти з точки зору протилежної сторони;

2) варто звертати увагу на негативні факти, на те, чого не було.

Основними характеристиками англійської правової мови вважають: 1) велику кількість складнопідрядних речень з двома і більше підрядними; 2) перевагу іменних словосполучень; 3) використання запозичень з французької і латинської мов та загальноживаної лексики у вузькоспеціальних значеннях; 4) юридичним термінам, які несуть основну когнітивну інформацію, притаманна однозначність, відсутність, емоційного забарвлення, незалежність від контексту; 5) об'єктивність подачі інформації забезпечується пануванням абсолютного теперішнього часу дієслова та пасивними конструкціями, а її всеохоплюючий характер - панівною, семантикою підмета, вираженого не лише іменниками юридичної тематики, але й іменниками та займенниками з узагальнюючою семантикою; 6) директивний характер інформації в юридичних текстах передається за допомогою дієслівних структур модальності необхідності та модальності можливості; 7) для синтаксису даних текстів характерна висока частотність логічних структур зі значенням умови та причини. Необхідність запобігти неоднозначному тлумаченню призводить до значної кількості однорідних членів речення та однорідних підрядних речень; 8) у юридичних текстах поширена тавтологічна когезія - повтор у кожній наступній фразі одного й того ж іменника

Щодо лексичних проблем перекладу, вони пов'язані зі шляхами передачі термінів, інтернаціоналізмів, вільних словосполучень, багатозначних слів та безеквівалентних одиниць.

Для того, щоб уникнути невірного перекладу та непорозумінь, пов'язаних з ним, слід використовувати тлумачні словники, які описують той чи інший феномен.

Наук. кер. - Баранова С.В., к.філол.н., доц.